

[Ministeren for nedrustningsspørgsmål.]

vbåbenoverførsler registrere, og hvilke praktiske skridt medlemsstaterne mener bør tages for at opfylde dette formål.

I september måned afholdtes i Genève en konference af ikke-atommagter. Henved 100 lande deltog, herunder de nordiske. Efter FNs vedtagelse af teksten til ikke-spredningstraktaten måtte selve spredningsproblemet føles mindre aktuelt, og konferencens drøftelser koncentrerede sig da også om ikke-atomstaternes sikkerhedsproblemer, nedrustningsproblemerne og spørgsmålet om den fredelige udnyttelse af atomenergien. Konferencen vedtog i alt 14 resolutioner og en sammenfattende deklARATION. Jeg skal ikke gå i enkeltheder med hensyn til indholdet af resolutionerne, men nævne, at de opfordrer til en bekræftelse af FN-pagtens principper om ikke-magtanvendelse eller trussel herom, hvad enten dette sker gennem anvendelsen af atomvåben eller konventionelle våben. Endvidere opfordres der til at gå videre med de vigtigste nedrustningsskridt.

En del resolutioner vedrører den fredelige udnyttelse af atomenergien. Hovedsigtet med disse resolutioner er at sikre, at alle lande — og ikke mindst udviklingslandene — kan få del i udbyttet af denne nye energikilde. Initiativtagerne til konferencen havde utvivlsomt håbet, at den kunne bringe os nærmere en løsning på ikke-atomstaternes sikkerhedsproblemer. Det lykkedes imidlertid ikke. Snarere må man konstatere, at konferencens forløb bekræftede den skepsis, som adskillige lande, deriblandt Danmark, nærrede med hensyn til mulighederne for at nå frem til sikkerhedsgarantier for ikke-atommagterne ud over de garantier, der er indeholdt i selve FN-pagten, i sikkerhedsresolutionen af 19. juni i år og i de erklæringer, som Sovjetunionen, Storbritannien og USA afgav i tilslutning dertil.

Der var på konferencen i Genève lande, som udfoldede bestræbelser for, at de ikke-nukleare staters konference skulle blive en permanent foretælse. Der blev imidlertid alene vedtaget en resolution, som opfordrer til, at en senere FN-generalforsamling skal undersøge spørgsmålet om indkaldelse af endnu en konference. Man bør nok være varsom med at oprette nye internationale organer, som man ikke kan forvente vil

blive mere effektive end de bestående, men som kan føre til kraftspild og kompetencestrid med organer, der har fungeret i adskillige år. Sikkerhedsproblemer bør fortsat være FNs sag, og den særlige gren af sikkerhedsproblematikken, som nedrustningsspørgsmålet udgør, behandles bedst i 18 magts udvalget.

I den internationale atomenergikommission, IAEA, har man et apparat, som vil kunne tilpasses de særlige opgaver, der knytter sig til formidlingen af den fredelige udnyttelse af atomenergien.

Jeg skal gøre et par bemærkninger om de bilaterale kontakter betydning for nedrustningsbestræbelserne.

Der har i de senere år på tosidet basis været ført drøftelser mellem landene inden for den vestlige alliance og landene inden for den østlige. Jeg kan eksempelvis nævne, at der har været ført adskillige dansk-polske forhandlinger. Drøftelserne har drejet sig om, hvilke muligheder der er for at nå frem til konstruktive nedrustningsforslag af betydning for den europæiske udvikling. Krisen omkring Czekoslovakiet har midlertidigt standset sådanne drøftelser; men som det allerede er fremhævet af udenrigsministeren, er det regeringens ønske fortsat af al eyne at virke for afspænding, og her vil de bilaterale kontakter også fremtidig være af stor betydning.

Må jeg sammenfattende om nedrustningsarbejdet gentage, hvad jeg sagde før om sammenhængen mellem praktiske resultater på dette område og det almindelige internationale klima. Der er her en vekselvirkning, idet godt underbyggede nedrustningsforslag vil kunne påvirke de politiske beslutninger. På den anden side kan selv de bedste nedrustningsforslag ikke gennemføres, medmindre de politiske forudsætninger er til stede. Men det er nødvendigt, at overvejelser om nedrustningsbestræbelser til stadighed er i gang, således at gunstige politiske situationer kan udnyttes, for det hænder jo, at der opstår sådanne situationer. Det skete efter løsningen af Cubakrisen. Kommer der nu — hvad alle brændende håber — en afslutning på Vietnamkrigen, vil en ny gunstig situation være opstået. Under alle omstændigheder er det nødvendigt, at man rundt om i landene i voksende grad arbejder med nedrustningsproblemer og stadig søger at finde